

O MILOSRDENSTVÍ A SOUDU CHCI ZPÍVAT

Kázání ze soboty 7.10.2017 – br. Michal Balcar

Úvod

Za 14 dní nás čekají parlamentní volby. Volil jsem pokaždé, kdy jsem mohl a na tomto svém postoji nehodlám nic měnit ani tentokrát. Nicméně musím přiznat, že ještě nikdy jsem nebyl do poslední chvíle tak nerozhodný. Nějak je mi jasné, koho nevolit. Ale koho volit? Není sporu o tom, že vedle programu je důležitý také osobnostní profil kandidátů. Jsou to lidé, kterým se dá věřit? Odolají pokušení moci? Tenhle politický úvod má sloužit jako oslí můstek, který nás přivede k tématu mého dnešního kázání. Chci totiž společně s vámi číst Žalm 101, který je vyznáním ideálního krále. Jaký má být král? Co má dělat, aby „nebyl otráven královskou nádherou“, jak glosuje tento žalm ve svém výkladu Jan Kalvín?

Davidův. Žalm. *O milosrdenství a soudu chci zpívat, tobě, Hospodine, prozpěvovat žalmy. Obezřetně půjdu bezúhonnou cestou. Kdy už ke mně přijdeš? Budu žít v bezúhonnosti srdce ve svém domě: Nebude mi vzorem, co ničemník páchá. Nenávidím, co dělají odpadlíci, nepropadnu tomu. Ať mi je vzdálena neupřímnost srdce, nechci mít nic se zem. Kdo pomlouvá bližního, toho umlčím. Kdo má pyšné oči a naduté srdce, toho nestrpím. Vyhlédnu si v zemi věrné lidi, aby se mnou přebývali. Kdo jde bezúhonnou cestou, ten bude v mých službách. Nesmí přebývat v mém domě, kdo záluďně jedná. Kdo proradně mluví, na oči mi nesmí. Každé ráno budu umlčovat všechny svévolníky v zemi, a tak vymýtím z Hospodinova města všechny pachatele ničemnosti.*

Textové poznámky

v. 1 – Cesta k tomu, být dobrým králem, je úzká a vyvažuje **milosrdenství a soud**. Král má být milosrdný, ale ne ve svém milosrdenství rozbředlý. Král má být spravedlivý, ale ne své spravedlnosti krutý a přísný. Najít takovou vyváženost není snadné. Ba co dím, je to téměř nemožné. Proto žalmista zpívá tuto svou píseň **Hospodinu**, ne lidem. Tento žalm tedy není vůbec vychloubačným konstatováním – „*podívej, Bože, jak jsem dobrý*“. Není také jen vyznáním. Mnohem víc, je prosbou o Boží vedení.

v. 2 – Cesta k tomu, být dobrým králem, je přístupná pouze pro toho, kdo kráčí **obezřetně**. Slovní základ příslovce „*obezřetně*“ se v hebrejském originálu objevuje poprvé na zajímavém místě. Je tak totiž charakterizováno ovoce, jež snědli Adam s Evou. Bylo to „*ovoce slibující vševědoucnost*“, jenže jim vševědoucnost nedalo. Adam s Evou toužili po tom samém, po čem toužíme my – po moudrosti, obezřetnosti. Ale ovoce jim ji neposkytlo.

Verš druhý je, podobně jako ostatní v tomto žalmu, paralelismem synonymickým. Hlavní výpověď je tedy zopakována jinými slovy. Druhou část tohoto verše velmi zajímavě překládá anglický překlad *The Message*: „*Budu žít v bezúhonnosti srdce ve svém domě, kde na tom záleží.*“ (where it counts). Připomíná nám, že bezúhonnost srdce lze předstírat před povrchními známými, ale nikdy ne doma. Tam se teprve projevuje, po jaké cestě kráčíme.

v. 3-5 – Následující tři verše se soustředí na ničemníka. Dobrý král nejprve vyznává, že mu nejsou příkladem. Následně, že nechce myslet jako oni. Celou výpověď zakončuje jeho závazek, že proti nim bude aktivně vystupovat. Není složité v jednotlivých verších vidět vnitřní vývoj. Nejprve musím odmítnout, aby pro mě byli vzorem. Nechci je obdivovat. Nechci přejímat jejich postoje. Následně odmítám jejich myšlenkové vzorce. Poté mi již nezbyvá, než se proti nim aktivně postavit.

v. 6 – je jediný pozitivní v druhé části žalmu. Chce se obklopit lidmi, kteří jdou stejnou cestou. Tedy cestou k Bohu. Pro krále je životně důležité, jakými se obklopí rádci.

v. 7-8 – Závěr vlastně jen opakuje obsah veršů 3-5.

Kde jsme v žalmu my?

Bylo by krásné takového krále mít. Bylo by krásné ho zvolit. Ale teď je před námi jiná otázka. Kde jsme v žalmu my? Nebo já? Asi ne ve zmínce o tom, že „*nebudu si vybírat služebníky*“ (vždyť sbor není firma). A *nebudu ani „mýtít pachatele ničemnosti“* (to má dělat policie). Téměř v každém verši se objevuje zmínka o mluvení a celý žalm prostupuje motiv propojení mluvení a jednání. Jak mluvím, tak budu i jednat. I proto, mě při jeho čtení nejvíce zasáhl verš 5. „*Kdo pomlouvá bližního, toho umlčím...*“ Umlčím je asi moc. Ale aspoň se ozvu! Vymezím se. Řeknu, že to není pravda. Mlčení ke zlu je první krok k jeho vítězství. Proč mlčíme? Protože někdy to znamená ztratit body. Jít do konfliktu kvůli něčemu/někomu, kdo se mě přímo netýká. A nic si nenalhávejme, někdy nás hezký šťavnatý drb pobaví a zaujme. Natož, abychom se vůči němu ozývali. Přitom bychom si ušetřili tolik problémů, kdybychom se drželi jednoduchého principu: Pokud tě na tom druhém něco štve, tak mu to řekni. Ale neříkej to nikomu jinému.

Možná jemně mimo téma, ale vyvstala mi v tomto kontextu na mysl postava Josefa Berana, poválečného pražského arcibiskupa, muže, který byl perzekvován během obou totalit 20. století. 24. 2. 1948 uveřejnil biskupský list s názvem Nemlč, arcibiskupe, nesmiš mlčet! V něm se zřetelně vymezil vůči bližícímu se převzetí moci KSČ. A zaplatil za to. A přesto jeho list měl smysl. Mělo smysl, že se ozval.

Kam vede cesta bezúhonnosti?

Kam vlastně vede ta cesta? Víme (teoreticky), jak po ní kráčet. Že je to těžké. Ale co je vlastně jejím cílem? Ta cesta, vede směrem k Hospodinu, on nám jde naproti „*Opatrně se míti budu na cestě tvé, až ke mně přijdeš*“, překládají Kraličtí 2. verš. Půjdu po ní, až ke mně přijdeš. Hospodin nám jde naproti.

Je to ta úzká cesta ke spasení. Je úzká, je snadné ji ztratit, ale nejdeme po ní sami.